

'SL'AS'PO'
forum '10

24. november 2010

Európske a domáce legislatívne aktivity

**z hľadiska európskeho a domáceho
poisťovacieho sektora**

v životnom a neživotnom poistení

Ing. Miroslav Čamek
Ing. Eva Jacková

Životné poistenie:

- Antidiskriminácia
- Poistné garančné schémy (IGS)
- Európske penzijné systémy

Neživotné poistenie:

- ELD, NATCAT v širších súvislostiach
- BER - blokové výnimky pre poisťovníctvo
- Zodpovednostné poistenia

Životné poistenie

Antidiskriminácia

- Populárna politická téma
(najmä v starých členských štátoch)
- Zabezpečenie rovnakého prístupu k službám
pre všetkých, za rovnakých podmienok
- Súčasný legislatívny podklad:
smernice „Gender“ a „Age & Disability“

Antidiskriminácia

Gender smernica:

- výnimka pre uplatňovanie rozličného prístupu
- Test-Achats case – rozhodnutie ECJ
- Generálna advokátka ECJ: výnimka je v rozpore s princípmi rovnakého zaobchádzania
- Príprava na možné alternatívy rozhodnutia ECJ
- Riziko kontaminácie (príprava smernice Age & Disability)

Antidiskriminácia

Age & Disability:

- Rizikové faktory: vek, zdravotné a telesné postihnutie, vierovyznanie, rasa ...
- Uplatnenie výnimky – štatistické údaje, aktuárske princípy, medicínske poznatky
- Zmena pravidiel v súvislosti s predsedníctvom EÚ
- Civic study: diskriminácia nebola preukázaná
- Konečná verzia smernice – v nadväznosti na rozhodnutie ECJ, vypracovanie Code of Conduct

Poistné garančné schémy (IGS)

Základná charakteristika:

- Cieľ: zosúladiť garančné mechanizmy v rámci EÚ
- Pokrytie: životné, aj neživotné poistenie
- Ručenie: bez obmedzenia (resp. nevyjasnené)
- Financovanie: ex-ante (v pp aj ex-post)
- Prijímatelia: okrem FO aj vybrané PO
- Časový horizont: 10 rokov (1,2% z predpísaného poistného)

Poistné garančné schémy (IGS)

Výhrady k Bielej knihe o IGS:

- Pokrytie IGS: zahrnutie neživotného poistenia
- Prijímatelia: iba spotrebitelia (nie PO)
- Kompenzačné limity
- Nedostatočnosť finančných zdrojov v IGS vs. ich zmysel
- Mutual Borrowing Facility: morálny hazard, skrytá forma MBOS

Poistné garančné schémy (IGS)

Ďalšie aktivity v tejto oblasti:

- Konzultačné obdobie k Bielej knihe (koniec novembra 2010)
- Stanovisko SLASPO – MF SR, EK
- Spoločné vyhlásenie asociácií poisťovní v strednej Európe

Európske penzijné systémy

Východiská Zelenej knihy:

- Júl: Zelená kniha o penzijných systémoch (adekvátne, udržateľné, bezpečné)
- Cieľ: diskusia o zmenách v súčasných dôchodkových systémoch
- Odpoveď na starnutie obyvateľstva
- Zachovanie práva členských štátov na výber vlastného modelu penzijného systému

Európske penzijné systémy

Možné dôsledky pre penzijné systémy:

- Prvý pilier: nástroje na meranie udržateľnosti systému, mechanizmy varovania pred krachom PS
- Druhý pilier: kľúčová úloha v budúcnosti, zmierňovanie tlaku na verejné financie
- Tretí pilier: presadzovanie úlohy poisťovníctva, podpora III. piliera zo strany štátu, zosúladenie pravidiel (poisťovne vs. IORP)
- Definovanie pojmu „penzia“

Neživotné poistenie

ELD - zodpovednosť za enviro škody*

*ELD = Environmental Liability Directive

Východisko:

- **Smernica EP a Rady 2004/35/ES**
o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii
a odstraňovaní environmentálnych škôd
- **doplnenie: Smernica 2006/21/ES o manažmente odpadu**
z ťažobného priemyslu

Implementácia v SR:

- **Zákon 359/2007 o prevencii a náprave**
environmentálnych škôd
- **Zákon 514/2008 o nakladaní s odpadom z ťažobného**
priemyslu (rozšírenie rizikových činností)

ELD - zodpovednosť za enviro škody

Vplyv na poisťovne

- **Smernica 2004/35/ES:**
  - **článok 14: Finančné zabezpečenie**

- **Zákon 359/2007 o prevencii a náprave enviro škôd (+ zákon 514/2008)**
  - **§ 13: Finančné krytie zodpovednosti za enviro škodu**
  - **účinnosť § 13 - od 1. júla 2012**
  - **ale - > zodpovednosť - od účinnosti zákona (1.9. 2007)**

- **trh EU/SR – kapacita?, dostupnosť poistenia/dopyt?**

ELD - zodpovednosť za enviro škody

- **správa EK o účinnosti smernice** v podmienkach skutočného odstraňovania škôd, o dostupnosti primeraných nákladov a o podmienkach poistenia a iných druhov finančného zabezpečenia činností – do 30.4. 2010 (povinnosť - v pôvodnej smernici)
- v prípade potreby - predloženie návrhov na systém harmonizovaného **povinného finančného zabezpečenia**
- **oneskorené publikovanie správy – október 2010 – >**
bez návrhu na povinnú zodpovednostnú schému/model
- **príčiny:**
  - nedostatok relevantných dát
  - rozdielna miera implementácie smernice v štátoch EÚ
  - rozdielne zodpovednostné režimy v štátoch EÚ
  - rozdielne environmentálne riziká/hrozby

ELD - zodpovednosť za enviro škody

- **vplyv ekologických katastrof z nedávnej minulosti:**
  - **únik ropy a iných toxických látok z ťažobného vrtu následkom výbuchu a potopenia vrtnej plošiny **Deepwater Horizon** v Mexickom zálive**

ELD - zodpovednosť za enviro škody

- **vplyv ekologických katastrof z nedávnej minulosti:**
  - **únik toxického červeného kalu z odpadovej nádrže z hlinikárne v Ajke, Maďarsko (750.000 m³ uniknutého jedovatého kalu - 10 obetí, 150 zranených, viac ako 350 zničených domov, zamorená oblasť o rozlohe cca 40 km²)**

ELD - zodpovednosť za enviro škody

- **vplyv ekologických katastrof z nedávnej minulosti:**
  - **tlak na revíziu ELD smernice**
    - návrh na zahrnutie zodpovednosti ropných spoločností + zväženie povinného poistenia zodpovednosti pre spoločnosti ťažiace ropu a zemný plyn
  - **opozícia poistného trhu:**
    - ✓ extrémne riziko
    - ✓ obmedzená poistná kapacita v rámci EÚ
    - ✓ hľadať riešenie nielen cez poistenie
  - **druhá revízia smernice – 2013/2014**

NATCAT* - prírodné katastrofy vs . poistenie

*NATural CATastrophes

- marec 2010 – návrh na hĺbkovú analýzu poistenia kryjúceho riziká prírodných katastrof, najmä povodní – M. Barnier (vnútorný trh a služby) pred EP
- cieľ: výmena best practice – konferencia EK 2011
- CEA:
  - spoločná iniciatíva EÚ v oblasti NATCAT nie je žiadúca – dobrovoľné poistenie je dostačujúce,
  - snaha - obmedziť riziko zásahov do legislatívy v oblasti poistenia rizík prírodných katastrof.

NATCAT - prírodné katastrofy vs . poistenie

- vklad CEA k dialógu s EK – hrubý odhad
  - **prepoistenosti v rámci krajín EÚ**
  - **škôd za ostatné roky (povodne)**

Ale - >

- porovnávanie údajov z členských štátov – problémy:
  - **rozdielnosť NATCAT rizík a udalostí, ktorým sú jednotlivé členské štáty vystavené**
  - **rôzne nesystémové fondy a štátne kompenzácie s negatívnym vplyvom na dopyt po NATCAT poistení (politické rozhodnutia)**
- SR:
  - **návrh preventívnych opatrení a systému odškodňovania pri mimoriadnych situáciách (predkladateľ MV SR)**

BER – blokové výnimky pre poisťovníctvo

Bloková výnimka – vo všeobecnosti:

- nariadenie vydané Komisiou alebo Radou uvádzajúce podmienky, za ktorých sú niektoré typy dohôd oslobodené od zákazu reštriktívnych dohôd,
- ak dohoda spĺňa podmienky, uvedené v nariadení o skupinovej výnimke, individuálna notifikácia tejto dohody nie je potrebná: dohoda je automaticky platná a vykonateľná.

BER – blokové výnimky pre poisťovníctvo

- marec 2010 – EK prijala

Nariadenie o blokových výnimkách v poisťovníctve

tzv. **nové iBER** - Insurance Block Exemption Regulation

Nariadenie EK č. 267/2010 (24. 3. 2010)

o uplatňovaní článku 101 ods. 3 Zmluvy o fungovaní EÚ
na niektoré kategórie dohôd, rozhodnutí a zosúladených
postupov v odvetví poisťovníctva

Účinnosť nariadenia = platnosť výnimky: do 31. marca 2017

BER – blokové výnimky pre poisťovníctvo

Nariadením sa

predlžujú výnimky pre 2 zo 4 kategórií dohôd, na ktoré sa vzťahovala výnimka v rámci predchádzajúceho BER:

- 1. pre spoločné zbierky, tabuľky a štúdie**
- 2. pre spoločné krytie niektorých druhov rizík (združenia)**

Nepredĺžené výnimky:

- 1. štandardné podmienky poistenia**
- 2. zabezpečovacie zariadenia**

BER – blokové výnimky pre poisťovníctvo

Ďalší vývoj:

- **pre nepredĺžené výnimky:**

- Návrh usmernení o uplatňovaní článku 101 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na dohody o horizontálnej spolupráci (SEK(2010) 528), tzv. horizontal guidelines

- **Dohody o šandardizácii (časť 7 Usmernení)**

- **dohody sú za určitých okolností (4 podmienky) prípustné,**

- **ak má z nej úžitok konečný spotrebiteľ**

Zodpovednostné poistenia

➤ na EÚ úrovni:

snahy o riešenie rôznych oblastí zodpovednosti návrhmi na zavedenie povinného poistenia

➤ napr.:

- Návrh smernice o správcoch alternatívnych investičných fondov (AIFM Directive)

- návrh na striktnú zodpovednosť:

1. správcov investičných fondov – povinné poistenie profesijnej zodpovednosti ako prostriedok garancie ochrany investora
2. depozitára

Zodpovednostné poistenia

- Práva cestujúcich v leteckej doprave – plánovaná revízia smernice
  - reakcia na krach niekoľkých leteckých spoločností
  - a Iceland Volcano Ash case
- = návrh na poistenie insolventnosti leteckého prepravcu
  - argumenty poisťného trhu proti:
    - insolventnosť = podnikateľské riziko!
    - forma?

Úloha asociácií v rámci EÚ/ na národnej úrovni

- informovanie členov o legislatívnych návrhoch a ich potenciálnom/reálnom vplyve na činnosť poisťovní – „**early warning**“
- vhodná argumentácia smerom k tvorcom legislatívnych návrhov – „**continual lobbying**“

Ďakujeme za pozornosť.

Slovenská asociácia poisťovní

www.slaspo.sk

Ing. Miroslav Čamek

miroslav.camek@slaspo.sk

Ing. Eva Jacková

eva.jackova@slaspo.sk